

Wojewódzkie Centrum Arbitrażu

i Mediacji w Łodzi

**Kodeks Dobrych Praktyk Mediatorów -
Standardy prowadzenia mediacji i postępowania mediatora
w Wojewódzkim Centrum Arbitrażu i Mediacji w Łodzi**

Przez mediację rozumie się dobrowolny i poufny proces, w którym fachowo przygotowana, niezależna i bezstronna osoba, za zgodą stron, pomaga im poradzić sobie z konfliktem. Mediacja pozwala jej uczestnikom określić kwestie sporne, zmniejszyć bariery komunikacyjne, opracować propozycje rozwiązań i, jeśli taka jest wola stron, zawrzeć wzajemnie satysfakcjonujące porozumienie.

Powodzenie mediacji jako skutecznej metody rozwiązywania konfliktów zależy w dużym stopniu od profesjonalizmu mediatorów i wysokiego poziomu ich etyki zawodowej.

Niniejszy Kodeks Dobrych Praktyk ma charakter wytycznych i wskazówek dla mediatorów, nie jest źródłem prawa i nie może być podstawą do wysuwania roszczeń prawnych. Jego główne funkcje są następujące:

- a) służy jako pomoc w prowadzeniu praktyki mediacyjnej;*
- b) zapewnia większe bezpieczeństwo stronom mediacji oraz samym mediatorom;*
- c) zwiększa zaufanie społeczne do mediacji jako środka rozwiązywania konfliktów;*
- d) pomaga kandydatom na mediatorów przy podejmowaniu decyzji o podjęciu się tej funkcji.*

Kodeks Dobrych Praktyk przygotowany został na podstawie Standardów prowadzenia mediacji i postępowania mediatora uchwalonych przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod

Wojewódzkie Centrum Arbitrażu

i Mediacji w Łodzi

*Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministerstwie Sprawiedliwości w dniu 26 czerwca 2006 r. ,
oraz Europejskiego Kodeksu Mediatorów.*

Standard I

Mediator dba o dobrowolność uczestniczenia w mediacji i zawierania porozumienia.

1. Mediator nie zmusza stron ani do podjęcia mediacji, ani do osiągnięcia porozumienia.
2. Przed rozpoczęciem mediacji strony uzyskują informację o możliwości wycofania się na każdym jej etapie oraz o możliwości wybrania innego mediatora.
3. Mediator powinien być zaakceptowany przez strony.

Standard II

Mediator jest niezależny i neutralny wobec przedmiotu sporu.

1. Mediator nie narzuca stronom rozwiązań. Jest rzecznikiem rzetelnej procedury, sprzyjającej osiągnięciu dobrowolnego porozumienia.
2. Mediatorowi nie wolno działać, a jeżeli już rozpoczął działania, kontynuować ich, przed ujawnieniem wszelkich okoliczności, które mogą, lub mogą być widziane jako wpływające na jego lub jej niezależność lub jako konflikt interesów. Okoliczności takie obejmują m.in.:
 - a. wszelkie osobiste lub biznesowe stosunki z jedną ze stron,
 - b. wszelkie finansowe lub inne interesy, bezpośrednio lub pośrednio związane z wynikiem mediacji,
 - c. gdy mediator lub członek jego lub jej firmy podjęli działania w roli innej niż mediatora dla jednej ze stron.
3. W takich przypadkach mediator może przyjąć lub kontynuować mediację tylko pod warunkiem, że jest pewien, że jest w stanie przeprowadzić mediację z pełną niezależnością i

Wojewódzkie Centrum Arbitrażu

i Mediacji w Łodzi

neutralnością w celu zagwarantowania pełnej bezstronności oraz przy wyraźnej zgodzie wszystkich stron.

Standard III

Mediator jest bezstronny wobec uczestników mediacji.

1. Mediator nie przychyła się do racji żadnej ze stron; prowadzi mediację w taki sposób, aby ewentualna nierównowaga między stronami nie wpływała na przebieg mediacji ani na jej ostateczny rezultat.
2. Jeśli mediator nie jest w stanie prowadzić mediacji w bezstronny sposób, jest zobowiązany do wycofania się z postępowania mediacyjnego.
3. Mediator wystrzega się stronniczości lub okazywania uprzedzeń i oceniania stron ze względu na ich pochodzenie, wykształcenie, wiek, płeć lub zachowanie podczas mediacji.
4. W związku z prowadzoną mediacją mediator nie nawiązuje takich relacji, które mogą budzić wątpliwości co do jego bezstronności, a w szczególności mediator nie daje stronom ani nie przyjmuje od stron żadnych prezentów lub innych korzyści, z wyłączeniem wynagrodzenia mediatora.
5. Mediator nie podejmuje się mediacji lub wyłącza się z jej kontynuowania, jeżeli uzna, że istnieje konflikt interesów o charakterze profesjonalnym lub osobistym ze stronami lub ich pełnomocnikami.
6. Mediator ujawnia stronom wszelkie z nimi związki o charakterze zawodowym lub prywatnym i uwzględnia ich stanowisko w tym zakresie.

Standard IV

Mediator dba o poufność mediacji.

Wojewódzkie Centrum Arbitrażu

i Mediacji w Łodzi

1. Zarówno mediacja, jak i jej przebieg i rezultaty są objęte tajemnicą. Mediator nie ujawnia nikomu informacji, które uzyskuje podczas prowadzenia mediacji, z wyjątkiem gdy wymóg taki stawiają powszechnie obowiązujące przepisy prawa.
2. Mediator oraz Centrum Arbitrażu i Mediacji przechowuje dokumentację z mediacji w sposób respektujący zasadę poufności. Dokumentacja może obejmować pisemną zgodę stron na udział w mediacji, zarejestrowanie sprawy mediacyjnej, podstawowe dane uzyskane od stron (wraz z zapisem o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w celu realizacji postępowania mediacyjnego), deklarację przestrzegania zasady poufności przez osoby trzecie obecne na sesjach mediacyjnych, kopię porozumienia mediacyjnego i kopię protokołu z postępowania mediacyjnego przekazywanego do sądu, jeśli sąd skierował sprawę do mediacji. Inne sposoby gromadzenia dokumentacji z mediacji wymagają wyraźnej zgody stron.

Standard V

Mediator rzetelnie informuje strony o istocie i przebiegu mediacji.

1. Przed rozpoczęciem postępowania mediacyjnego mediator przedstawia stronom zasady, przebieg, cele i możliwe rezultaty mediacji, a w szczególności:
 - a. informuje strony, że jest bezstronny i neutralny;
 - b. informuje strony, że ewentualne porozumienie zawarte w wyniku mediacji, będzie sprawdzone przez sąd pod kątem zgodności z prawem i zasadami współżycia społecznego (w przypadku nadania klauzuli wykonalności lub zatwierdzenia przez sąd);
 - c. informuje strony o możliwości spotkań na osobności, a w szczególności wyjaśnia zasady przestrzegania poufności podczas tych spotkań;
 - d. informuje strony o ewentualnej obecności innych osób podczas postępowania mediacyjnego i uzyskuje na to zgodę stron;
 - e. opisuje swoje obowiązki, a w szczególności przestrzeganie zasady poufności;

Wojewódzkie Centrum Arbitrażu

i Mediacji w Łodzi

- f. uprzedza strony, w jakich okolicznościach mediator może przerwać lub zakończyć postępowanie mediacyjne, oraz że strony mogą przerwać lub zakończyć mediację w dowolnym momencie.
2. Mediator upewnia się, że strony zrozumiały istotę i zasady mediacji oraz skutki zawarcia ugody mediacyjnej.
3. Mediator odbiera od stron zgodę na udział w postępowaniu mediacyjnym.
4. Mediator informuje strony o wysokości wynagrodzenia za przeprowadzoną mediację i uzyskuje akceptację każdej ze stron na zaproponowane warunki przez rozpoczęciem postępowania mediacyjnego.

Standard VI

Mediator dba o równowagę stron mediacji

1. Mediator prowadzi mediację w taki sposób, aby zapewnić równowagę sił w mediacji, zwłaszcza wówczas, gdy jedna ze stron występuje bez profesjonalnego pełnomocnika, lub jedna ze stron ma wyraźnie lepszą sytuację ekonomiczną.
2. Mediator prowadzi postępowanie w odpowiedni sposób, biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności sprawy, uwzględniając możliwy brak równowagi sił stron mediacji, z poszanowaniem prawa.
3. Mediator podejmuje odpowiednie kroki w celu zapewnienia, że wszystkie strony osiągną porozumienie poprzez wiedzę i świadomą zgodę, oraz, że wszystkie strony rozumieją warunki porozumienia.

Standard VII

Mediator dba o wysoki poziom swoich kwalifikacji zawodowych.

Wojewódzkie Centrum Arbitrażu

i Mediacji w Łodzi

1. Mediator stale pogłębia i doskonali swoje umiejętności, a także dba o wysoki poziom etyki zawodowej.
2. Mediator bierze udział w szkoleniach organizowanych przez Centrum Arbitrażu i Mediacji Województwa Łódzkiego, oraz w innych szkoleniach zapewniających wysoki poziom kształcenia.
3. Przed przyjęciem sprawy do mediacji Mediator upewnia się co do swojego wykształcenia i kompetencji do prowadzenia mediacji.

Standard VIII

Mediator współpracuje z innymi specjalistami dla dobra postępowania mediacyjnego.

1. Mediator informuje strony, że w trakcie postępowania mediacyjnego mogą korzystać z wiedzy i porady specjalistów.
2. Mediator wyraźnie odróżnia swoją rolę jako mediatora od innych ról zawodowych, które pełni i upewnia się, że strony są świadome tej różnicy.
3. Mediator może zaproponować stronom skorzystanie z pomocy odpowiedniego specjalisty. Decyzja o skorzystaniu z usług specjalisty pozostaje w rękach stron.
4. W trakcie mediacji mediator nie wchodzi w rolę innego specjalisty, nawet pomimo posiadania wiedzy z danej dziedziny.
5. Mediator, współpracując ze specjalistami, nie narusza zasady poufności.

Standard IX

Przerwanie lub zakończenie postępowania mediacyjnego.

Wojewódzkie Centrum Arbitrażu

i Mediacji w Łodzi

1. Mediator przerywa lub kończy postępowanie mediacyjne przed zawarciem porozumienia, kiedy uzna, że co najmniej jedna strona postępowania nie jest zdolna do uczestniczenia w mediacji, lub z innego ważnego powodu, na przykład:
 - a. gdy strona z powodu swego stanu fizycznego lub psychicznego nie może efektywnie uczestniczyć w mediacji, na przykład jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających;
 - b. gdy strony chcą zawrzeć porozumienie, którego skutków nie są świadome;
 - c. gdy strony używają mediacji dla osiągnięcia nieuczciwych korzyści;
 - d. gdy mediator nabiera przekonania, że traci bezstronność.
2. Mediacja może się zakończyć zawarciem porozumienia obejmującego całość sporu lub zawarciem porozumienia obejmującego część negocjowanych problemów. Zadaniem mediatora jest upewnienie się, czy strony wiedzą, jak wprowadzić porozumienie w życie. W przypadku częściowego porozumienia mediator może zaproponować przedyskutowanie dostępnych procedur umożliwiających rozwiązanie pozostałych kwestii przy pomocy innych specjalistów.
3. Mediacja może zostać przerwana zarówno przez strony, jak i przez mediatora. Mediator informuje strony o ich prawie do wycofania się z mediacji w dowolnym momencie z jakichkolwiek powodów. Przerwanie lub zakończenie mediacji przez mediatora następuje w szczególności, gdy:
 - a. mediator jest przekonany, że osiągnięcie porozumienia nie jest możliwe;
 - b. uczestnicy mediacji osiągną w ocenie mediatora impas nie do pokonania; mediator nie powinien przedłużać nieproduktywnej dyskusji, gdyż naraziłoby to strony na niepotrzebne koszty emocjonalne i finansowe;
 - c. strony nie mogą uczestniczyć w mediacji, nie są zdolne do mediacji lub nie chcą w autentyczny, zaangażowany sposób uczestniczyć w procesie mediacji. Jeśli inicjatywa przerwania mediacji wychodzi od mediatora, powinien on poinformować strony o możliwości profesjonalnej pomocy właściwej dla danego przypadku.

Standard X

Mediator zapewnia stronom odpowiednie miejsce do prowadzenia mediacji.

Wojewódzkie Centrum Arbitrażu

i Mediacji w Łodzi

1. Miejsce prowadzenia mediacji powinno być neutralne i gwarantować stronom i mediatorowi poczucie bezpieczeństwa.
2. Miejsce, w którym prowadzi się mediację, powinno posiadać co najmniej dwa pomieszczenia gwarantujące zachowanie prywatności stronom i poufności postępowania mediacyjnego. Powinno także zapewniać możliwość korzystania z podstawowych wygód.

Standard XI

Mediator rzetelnie informuje o swoich usługach.

1. Mediator promuje swoje usługi w sposób profesjonalny, uczciwy i godny.
2. Mediator może informować o instytucji mediacji, o korzyściach z niej płynących oraz jej kosztach. Taka informacja powinna być rzetelna i wyczerpująca. Mediator jest odpowiedzialny za przestrzeganie tej zasady przez wszystkich reklamujących jego usługi i działających w jego imieniu.
3. Mediator nie obiecuje ani nie gwarantuje osiągnięcia określonych wyników postępowania mediacyjnego.
4. Mediator rzetelnie informuje o swoich kwalifikacjach i o przynależności do stowarzyszeń, związków lub innych organizacji zawodowych oraz o funkcjach w nich pełnionych. Mediator może powoływać się na posiadane stopnie naukowe, certyfikaty i inne formy potwierdzonych kwalifikacji.
5. Mediator powinien rozważyć możliwość ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej.